"ۋىيرمە قۇراۋ ۇلگىسىندە" شىنجياڭغا كومەكتەسپ، كۈش بىرىكتىرە ئىرى ئىس تىندىردى

شىنجياڭغا باغىتامالى كومەكتەشۇ ورلەۋى تىياشاندا كۆتەرىلدى

□ انار بۇلت \ شىنجياڭ گازەتىنىڭ ئەتلىسى جاڭ يانفاڭ

جاڭا ئېر كەزەك شىنجياڭغا باغىتامالى كومەكتەشۇ قىزمەتى ورىستەتىلگەننەن بەرى شي جىنپىڭ جولداستى ۋېتقى ھەتكەن پارتىيا ورتالىق كومىتېتىنىڭ پارمەندى باسشىلىغندا، ورتالىق ورنىدارى مەن شىنجياڭغا كومەكتەسەتىن 19 ولكە، قالانىڭ بار كۈشپەن كومەكتەشۇنندە، شىنجياڭ ھەدەۋ دارىندىلارىنىڭ "ۋىيرمە قۇراۋ ۇلگىسىندە" شىنجياڭغا كومەكتەشۇ قىزمەتىنى ۇزدىكسىز تەرەققىدىتىپ، "ۋىيرمە قۇراۋ ۇلگىسىندە" شىنجياڭغا كومەكتەشۇدىڭ وقۇ ـ ئارتۇ، ئىلىم ـ تېخنىكا، ئۇيغۇر شارۋاشلىغى، شۇ يېگلىگى، كاسىپ سالاسىنىڭ داموى، باقشا رايونىنىڭ باسقارۇ سياقتى ئۆيىندى سالالارغا قاراي كەڭەيتىپ بەلسەنە ئىلگەرىلەتتى.

كوكىرەكتەرنى ئادالدىق، سۈيىسپەنلىك كەرنەگەن شىنجياڭغا كومەكتەسەتىن كادىرلار شىنجياڭداغى ۋېلت كادىر ـ بۇقاراسىمەن بەينەت پەن زەينەتتە بىرگە بولىپ، قولداسا كۈرەس جاساپ، "ۋىيرمە قۇراۋ ۇلگىسىندە" شىنجياڭغا كومەكتەشۇ قىزمەتىنىڭ جالپىلىق ونىمىدىلىگىنىڭ ۇزدىكسىز جوغارىلاۋىن ئىلگەرىلەتىپ، كورىكتى شىنجياڭدى ئاغۇرلىم ويداغداي قۇرۇدىڭ قۇدرەتتى كۈش ـ قۋاتىن ۋىيستردى.

بۇقارانىڭ "سالاماتتىق ارمانىن" ارقالادى

"تيانجيننەن كەلگەن ماماندار نىتالى دا ۋقىتى ھەكەن، خوتانىنان شىقپاي ـ اق جوغارى دەڭگەيلى ھەدەۋ قىزمەت وتەۋنەن يگىلىكتەندىك، اقشا ۇنەمدەدىك، الاڭسىز بولدىق". تاياۋدا شىنجياڭغا كومەكتەسەتىن شىپاگەردىڭ كومەگىندە، كەريا ئاۋانىنداغى كىشكەنتاي ناۋقاس خوتان ايماقتىق حالىق شىپاخانالىرىندا تۇما شەلدى وتا جاساپ ھەدەۋدى قابىلدادى، ئىنىسىنىڭ دەنساۋلىغىنىڭ قالپىنا كەلتۈرۈلۈپ بارغان ساينى جاقسارغانىن كورگەن ئېكەسى امانىنسا ابدۇيىنى قاتتى تەبىرەندى.

خوتان ئىماغىندا شەل ئېچىي تۈپلاتىن ئاۋرۇغا جاتادى. تيانجيننىڭ "ۋىيرمە قۇراۋ ۇلگىسىندە" شىنجياڭغا كومەكتەسەتىن ھەدەۋ اترەتىنىڭ كۈش جالغاپ كومەكتەشۇى مەن سۈيەمدەلدەۋندە، خوتان ئىماقتىق حالىق شىپاخانالىرى 10نان ئىستام جاڭا تەخنىكانى، جاڭا نىساندى ھەڭگىرىپ، خوتان ئىماغىنىڭ كوز ئاۋرۇلارىن ھەدەۋ سالاسىندا اقتاڭداقتى تولتىردى.

ھەدەۋ دارىندىلارىنىڭ "ۋىيرمە قۇراۋ ۇلگىسىندە" شىنجياڭغا كومەكتەشۇ قىزمەتى 2016 ـ جىلى باستالغانىنان بەرى جىجياڭ، شاڭخاي، جياڭسۇ سياقتى شىنجياڭغا كومەكتەسەتىن 7 ولكە، قالانىڭ 96 جوغارى دەڭگەيلى شىپاخانالىرى شىنجياڭغا كومەكتەسەتىن ھەدەۋ دارىندىلارىنان جىنى 1100دەن ئىستام ادام جىبەرىپ، 980 ميللىيون يۋان شىنجياڭغا كومەكتەشۇ قارجىسىن قوستى. شىنجياڭغا كومەكتەسەتىن ھەدەۋ ماماندارى ۇجمى كومەك قابىلدايتىن جەردەگى ۇنەمى كەزدەسەتىن، كوپ تۈپلاتىن ئاۋرۇلاردى توڭرەكتەي وتىرىپ، ئۆيىندى ھەرەكشىلىككە يە ارناۋلى ئېياندى جانە شۇىعىل، حاۋىپتى، سالماقتى ئاۋرۇلاردى ھەدەيتىن "5 ۋلكەن ورتالىقتى" بەلسەنە تۇلعالاپ، ئېر ـ بىرلەگەن ئۆيىندى ارناۋلى ماماندىقتار جوقتان بار بولىپ، السىزدەن كۈشەيىپ، كومەك قابىلداعان شىپاخانانىڭ ھەدەۋ قۋاتىنىڭ جوغارىلاۋىن پارمەندى ئىلگەرىلەتتى.

قىزىلسۇ وبلىستىق حالىق شىپاخانالىرى ھەمەلەكەتتىك دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق كومىتېتى، ونەركاسىپ جانە ينفورماتسيالاندىرۇ مينىسترلىگى جاعنان "5G+ ھەدەۋ سالاماتتىق" بوينشا ۋلگى كورسەتەتىن شىپاخانا بولىپ باغالاندى، قاشقار ايماقتىق 1 ـ حالىق شىپاخانالىرى بۇكىل شىنجياڭداغى تۇڭعىش مەملەكەتتىك كلينيكالىق سىناق تولىمدىلىعى بار ايماق، وبلىس دارەجەلى امبەباپ شىپاخانا بولىپ ئىساتتى قۇرىلدى...

7 جىلدان بەرى ھەدەۋ دارىندىلارىنىڭ "ۋىيرمە قۇراۋ ۇلگىسىندە" شىنجياڭغا كومەكتەشۇ قىزمەتى 2016 ـ جىلى باستالغانىنان بەرى جىجياڭ، شاڭخاي، جياڭسۇ سياقتى شىنجياڭغا كومەكتەسەتىن 7 ولكە، قالانىڭ 96 جوغارى دەڭگەيلى شىپاخانالىرى شىنجياڭغا كومەكتەسەتىن ھەدەۋ دارىندىلارىنان جىنى 1100دەن ئىستام ادام جىبەرىپ، 980 ميللىيون يۋان شىنجياڭغا كومەكتەشۇ قارجىسىن قوستى. شىنجياڭغا كومەكتەسەتىن ھەدەۋ ماماندارى ۇجمى كومەك قابىلدايتىن جەردەگى ۇنەمى كەزدەسەتىن، كوپ تۈپلاتىن ئاۋرۇلاردى توڭرەكتەي وتىرىپ، ئۆيىندى ھەرەكشىلىككە يە ارناۋلى ئېياندى جانە شۇىعىل، حاۋىپتى، سالماقتى ئاۋرۇلاردى ھەدەيتىن "5 ۋلكەن ورتالىقتى" بەلسەنە تۇلعالاپ، ئېر ـ بىرلەگەن ئۆيىندى ارناۋلى ماماندىقتار جوقتان بار بولىپ، السىزدەن كۈشەيىپ، كومەك قابىلداعان شىپاخانانىڭ ھەدەۋ قۋاتىنىڭ جوغارىلاۋىن پارمەندى ئىلگەرىلەتتى.

كوكىرەكتەرنى ئادالدىق، سۈيىسپەنلىك كەرنەگەن شىنجياڭغا كومەكتەسەتىن كادىرلار شىنجياڭداغى ۋېلت كادىر ـ بۇقاراسىمەن بەينەت پەن زەينەتتە بىرگە بولىپ، قولداسا كۈرەس جاساپ، "ۋىيرمە قۇراۋ ۇلگىسىندە" شىنجياڭغا كومەكتەشۇ قىزمەتىنىڭ جالپىلىق ونىمىدىلىگىنىڭ ۇزدىكسىز جوغارىلاۋىن ئىلگەرىلەتىپ، كورىكتى شىنجياڭدى ئاغۇرلىم ويداغداي قۇرۇدىڭ قۇدرەتتى كۈش ـ قۋاتىن ۋىيستردى.

بۇقارانىڭ "سالاماتتىق ارمانىن" ارقالادى

"تيانجيننەن كەلگەن ماماندار نىتالى دا ۋقىتى ھەكەن، خوتانىنان شىقپاي ـ اق جوغارى دەڭگەيلى ھەدەۋ قىزمەت وتەۋنەن يگىلىكتەندىك، اقشا ۇنەمدەدىك، الاڭسىز بولدىق". تاياۋدا شىنجياڭغا كومەكتەسەتىن شىپاگەردىڭ كومەگىندە، كەريا ئاۋانىنداغى كىشكەنتاي ناۋقاس خوتان ايماقتىق حالىق شىپاخانالىرىندا تۇما شەلدى وتا جاساپ ھەدەۋدى قابىلدادى، ئىنىسىنىڭ دەنساۋلىغىنىڭ قالپىنا كەلتۈرۈلۈپ بارغان ساينى جاقسارغانىن كورگەن ئېكەسى امانىنسا ابدۇيىنى قاتتى تەبىرەندى.

خوتان ئىماغىندا شەل ئېچىي تۈپلاتىن ئاۋرۇغا جاتادى. تيانجيننىڭ "ۋىيرمە قۇراۋ ۇلگىسىندە" شىنجياڭغا كومەكتەسەتىن ھەدەۋ اترەتىنىڭ كۈش جالغاپ كومەكتەشۇى مەن سۈيەمدەلدەۋندە، خوتان ئىماقتىق حالىق شىپاخانالىرى 10نان ئىستام جاڭا تەخنىكانى، جاڭا نىساندى ھەڭگىرىپ، خوتان ئىماغىنىڭ كوز ئاۋرۇلارىن ھەدەۋ سالاسىندا اقتاڭداقتى تولتىردى.

ھەدەۋ دارىندىلارىنىڭ "ۋىيرمە قۇراۋ ۇلگىسىندە" شىنجياڭغا كومەكتەشۇ قىزمەتى 2016 ـ جىلى باستالغانىنان بەرى جىجياڭ، شاڭخاي، جياڭسۇ سياقتى شىنجياڭغا كومەكتەسەتىن 7 ولكە، قالانىڭ 96 جوغارى دەڭگەيلى شىپاخانالىرى شىنجياڭغا كومەكتەسەتىن ھەدەۋ دارىندىلارىنان جىنى 1100دەن ئىستام ادام جىبەرىپ، 980 ميللىيون يۋان شىنجياڭغا كومەكتەشۇ قارجىسىن قوستى. شىنجياڭغا كومەكتەسەتىن ھەدەۋ ماماندارى ۇجمى كومەك قابىلدايتىن جەردەگى ۇنەمى كەزدەسەتىن، كوپ تۈپلاتىن ئاۋرۇلاردى توڭرەكتەي وتىرىپ، ئۆيىندى ھەرەكشىلىككە يە ارناۋلى ئېياندى جانە شۇىعىل، حاۋىپتى، سالماقتى ئاۋرۇلاردى ھەدەيتىن "5 ۋلكەن ورتالىقتى" بەلسەنە تۇلعالاپ، ئېر ـ بىرلەگەن ئۆيىندى ارناۋلى ماماندىقتار جوقتان بار بولىپ، السىزدەن كۈشەيىپ، كومەك قابىلداعان شىپاخانانىڭ ھەدەۋ قۋاتىنىڭ جوغارىلاۋىن پارمەندى ئىلگەرىلەتتى.

قىزىلسۇ وبلىستىق حالىق شىپاخانالىرى ھەمەلەكەتتىك دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق كومىتېتى، ونەركاسىپ جانە ينفورماتسيالاندىرۇ مينىسترلىگى جاعنان "5G+ ھەدەۋ سالاماتتىق" بوينشا ۋلگى كورسەتەتىن شىپاخانا بولىپ باغالاندى، قاشقار ايماقتىق 1 ـ حالىق شىپاخانالىرى بۇكىل شىنجياڭداغى تۇڭعىش مەملەكەتتىك كلينيكالىق سىناق تولىمدىلىعى بار ايماق، وبلىس دارەجەلى امبەباپ شىپاخانا بولىپ ئىساتتى قۇرىلدى...

7 جىلدان بەرى ھەدەۋ دارىندىلارىنىڭ "ۋىيرمە قۇراۋ ۇلگىسىندە" شىنجياڭغا كومەكتەشۇ قىزمەتى وتەۋدە ماڭزدى مانگە يە.

چىن ۋىجۇن ماڭدايشالىق اشۇ سالتىن باسقاردى، ئېۇسۇۋچان مامەت، قادەن كابەن، جۇڭگو ئىلىم اكادەمياسىنىڭ اكادەمىگى شياۋ ۋىنجياۋ، اۋتونومىيالى رايوننىڭ قاتىستى ورىندارىنداغى جاۋاپتى جولداستار جانە كاسىپورىن ۋاكىلدەرى قىيملىا قاتناستى.

سالماقتى اۋرۇلاردان قۇتقارۇنىڭ ئېساتتى بولۇ مولشەرى تۇڭەلدەي 95%تەن جوغارى بولدى.

نەگزگى ساتى بۇقاراسىنىڭ اۋرۇ كورسەتۇ قىين بولۇ، قىمبات بولۇ ماسەلەسىن شەشۇ ئۇشىن، شىنجياڭغا كومەكتەسەتىن ئېرقايسى ولكە، قالالار ساپالى ھەدەۋ بايلىعىن تومەنگە ئۇسرۇدى بەلسەنە ئىلگەرىلەتىپ، كومەك قابىلداعان شىپاخانالار 94 كومەكتەسەتىن شىپاخانامەن، 66 اۋدان دارەجەلى شىپاخانامەن، 299 اۋىل ـ قالاشق ھەخانىسىمەن بىرگە قاشقتان ھەدەۋ بوينشا سەلبەشۇ تورىن قۇرىپ، 20 مىڭ ادامعا (رەت) قاشقتان بىرلەسپ انقتاۋ جۇرگىزدى؛ "شىنجياڭغا كومەكتەشۇ سۈيىسپەنشىلىگى. شەكارا وڭىرگە ساپار" سياقتى ارالاپ مىندەتتى ھەدەۋ قىيملى اۋىل ـ قىستاقتارعا، مال شارۋاشلىق وڭىرلەرىنە شىكەرىلەي جەتىپ، ماماندارىنىڭ اۋرۇ كورۇىن بۇقارانىڭ ھەسگىنىڭ الدىنا دەين جەتكىزدى؛ "چىيمىڭ ارەكەتى"، "جيۇشين ارەكەتى" سياقتى الەۋمەتتىك يگىلىك قۇتقارۇ ـ كومەكتەشۇ نىساندارىن اتقارىپ، ئار ۇلت بۇقاراسىنىڭ "سالاماتتىق ارمانىن" دەمەدى.

"شاعىن ۋىيرمە" "زور ەنەرگيا" تاراتتى

قاشقار ايماعىندا 228 مەكتەپتەن جۇپ قۇرادى، 900دەن استام وقتۇشىنى جانە 2600دەن استام شىفان تۇرىنىدەگى جوغارى مەكتەپ وقۇشىسىن شىنجياڭغا وقۇ ـ ئارتۇغا كومەككە بارۇغا تاڭداپ جىبەردى، ئار جىلى ينەتەرنەتتە 7000نان استام قاشقارلىق وقتۇشىنى تاربيەلەدى... شاندۇڭ ولكەسىنىڭ "ۋىيرمە قۇراۋ ۇلگىسىندە" وقۇ ـ ئارتۇ بوينشا شىنجياڭغا كومەكتەشۇدەگى ئېر قىدىرۇ پارمەندى شاراسى كومەك قابىلداعان جەردىڭ وقۇ ـ ئارتۇ دەڭگەيى مەن وقتۇشى ـ وقۇشلاردىڭ ساپاسىنىڭ ورنىقتى قادامەمەن ئۇسۇىن جەبەدى.

سوڭعى جىلدارى شىنجياڭ شىنجياڭغا كومەكتەسەتىن وقتۇشىلار كۈشىن ئېر تۇتاس جوسپارلاپ، 200گە تاياۋ وقۇ ـ ئارتۇ دارىندىسنان "ۋىيرمە قۇراۋ ۇلگىسىندە" شىنجياڭغا كومەكتەشۇ ۇجمىن ۋىيمداسترىپ، مەكتەپكە دەينگى تاربيەدەن جوغارى وقۇ ـ ئارتۇغا دەينگى ئار وقۇ ساتىسىن قامتىدى.

"ەگىننىڭ ئوسۇى ئۇشىن سۇ مەن تىڭايتىقشتى عانا باسقارۇ جەتكىلىكتى ھەمەس، سونەمەن بىرگە دەرت ـ دەربەز، زياندى جاندىكتەردىڭ بار ـ جوقتىعىن كەز كەلگەن ۋاقىتتا باقلاپ وترۇ كەرەك". 8 ـ ايدىڭ 27 ـ كۈنى اۋىل شارۋاشلىغى ماماني مەن شارۋالاردىڭ بەتپە ـ بەت تاربيە كۈرسى اقتاۋ اۋداننىڭ جالتەرەك اۋىلندا وتكىزىلدى، جياڭشيدىڭ اۋىل شارۋاشلىغى "شاعىن ۋىيرمەسىمەن" شىنجياڭغا كومەكتەشۇ ۇجمىنداعى اۋىل شارۋاشلىغى ماماني ئەگىنشى ـ مالشلاردىڭ وندىرىسىندە ورىن تەۋپ وترعان ماسەلەلەرگە ئېر ـ بىردەن جاۋاپ بەرىپ ئۇسىندىردى.

اقتاۋ اۋداندىق اۋىل شارۋاشلىغى، اۋىل ـ قىستاق مەكەمەسىنىڭ ورنىباسار باستىعى، جياڭشيدىڭ اۋىل شارۋاشلىغى "شاعىن ۋىيرمەسىمەن" شىنجياڭغا كومەكتەشۇ ۇجمىنىڭ ماماني دۇ شياۋجىن بىلاي دەدى: "ۋجىم ئار ايدا ئېر رەت علىم ـ تەخنىكانى اۋىلعا جەتكىزۇ قىيملىن وتكىزىپ، ناقتى ماسەلەلەردى بەتپە ـ بەت شەشىپ، ەگىن، مال شارۋاشلىعندا ئونىمنىڭ ارتىپ، كىرىستىڭ مولايۇىن جەبەيدى".

شىنجياڭ نازاردى اۋىل شارۋاشلىغى، ساياحات ـ مادەنيەت، باقشا رايونى سياقتى 8 ئۇتۇيندى سالاعا شوعىرلاندىرىپ، شىنجياڭغا كومەكتەشۇ بوينشا 24 "شاعىن ۋىيرمە" ۇجمىن ۋىيمداسترىدى. سونىمەن بىرگە 10 ميلليارد يۋاندىق شىنجياڭ دارىندىلاردى دامىتۇ قورىنا سۇيەنە وتىرىپ، شىنجياڭغا اقىل ـ پاراسات جالعىنان كومەكتەشۇ بوينشا جاساماپاز، كەڭەيتۇشى دارىندىلار جوسپارىن ۋىيمداسترىپ اتقارىپ، ونى اۋتونومىيالى رايوننىڭ "5 + 2" ئۇيىندى دارىندىلار جوسپارى نىسانى جۇيەسىنە ەنگىزدى، نازاردى اۋتونومىيالى رايوننىڭ "8 ئرى كاسىپ سالاسى شوعرى" جانە مادەنيەت ـ ساياحات، شەكارا وتكەلى ەكونومىكاسى، باقشا رايونىن باسقارۇ سياقتى ئۇيىندى سالالارغا شوعىرلاندىرىپ، جەر ـ جەردىڭ، تاراۋلاردىڭ شىنجياڭغا كومەكتەشۇ بوينشا العاشقى توپتا 135 "شاعىن ۋىيرمە" ۇجمىن يكەمدىلىكپەن ەنگىزۇىن قولدادى، ئاربىر ۇجىم 100 مىڭ يۋاننان ئېر ميلليون يۋانعا دەين قاراجات بەرىپ قولدادى.

قازىرگى تاڭدا تيانشان الابىندا بەلسەنە جۇمىس سىستەپ جاتقان وسى "شاعىن ۋىيرمەلەر" ئار سالانىڭ داموىن جەبەيتىن ەنەرگيا تاراتۇدا.

تايجىلماس قوسىندى كۈش سالا تۇلعالادى

نە ئۇشىن شىنجياڭغا كەلدىك؟ شىنجياڭدا نە ىستەيمىز؟ شىنجياڭغا نەنى قالدىرىپ كەتەمىز؟

جۇڭگو ھەدىتسىنا داشۇەسىنىڭ ھەدەۋ دارىندىلارىنىڭ "ۋىيرمە قۇراۋ ۇلگىسىندە" شىنجياڭغا كومەكتەشۇ بوينشا 6 ـ توپتاعى ماماني چىن يىڭنىڭ جاۋابى ـــ كومەك قابىلداۋشى جەردىڭ جوغارى دەڭگەيلى مەدىتسىنا قىزمەتكەرلەرىن كۈش سالا باۋلىپ، تايجىلماس قوسىن قالدىرۇ. شىنجياڭغا كومەكتەسكەن كەزىندە چىن يىڭ پاندەردىڭ داموىمەن، كۇرسانتاردىڭ جاعدايىمەن ۇشتاسترا وتىرىپ، جوسپار جاساپ، لەكسيا سويلەۋ، ارناۋلى بولىمدەر بوينشا پالاتا تەكسەرۇ، وتا كورسەتپەلى وقتۇى سياقتى تاسىلدەردەن پايدالانىپ، جەرگىلىكتى ورندا 43 ادامدى باۋلىپ تاربيەلەدى.

"چىن مۇعالىمنىڭ دەن قويا جەتەكشىلىك ەتۇىنىڭ ارقاسىندا، كوپتەگەن جاڭا بىلىمدەردى ۇيرەنىپ، كلينيكالىق ناقتى جۇمىس جۇرگىزىپ شىنعۇ ورايىنا يە بولدىم"، ـ دەدى تارباعاتاي ايماقتىق حالىق شىپاخانالىرىنىڭ شىپاگەرى ياڭ حايىين. قازىر ول قۇرساق قۇىسى ايناسىنىڭ كومەكتەندە ۇرىق جولىن كەسىپ الىپ تاستاۋ وتاسى، جاتىر قۇىسى ايناسىمەن تەكسەرۇ جانە جاتىر قۇىسى ايناسىنىڭ كومەكتەندە جاتىر قۇىسىندا اۋرۇدان زاقىمدالعان جەردى كەسىپ الىپ تاستاۋ وتاسى سياقتى ميكرو جاراقات وتالارىن ئوزى دەربەس جاساي الاتىن بولدى.

ھەدەۋ دارىندىلارىنىڭ "ۋىيرمە قۇراۋ ۇلگىسىندە" شىنجياڭغا كومەكتەشۇ قىزمەتىندە چىن يىڭ سياقتى 1000نان استام شىنجياڭغا كومەكتەسەتىن ھەدەۋ ماماني "ۇستاز شاكىرتتى جەتەكتەۋ" قىيملىن وىرىستەتتى. ۇجىم ارقىلى ۇجىمدى جەتەكتەۋ جولىمەن شىنجياڭغا كومەكتەسەتىن 33 ماماندار ۇجىمى قىزمەت كەڭسەسىن قۇرىپ، جۇيەللەنگەن باۋلۇ جۇمەسىن وىرىستەتتى. لەكسيا سويلەۋ، ارتقى شەپتەگى ماماندارىدى شىنجياڭغا كەلىپ ساباق سويلەۋگە ۇسىنىس ەتۇ ارقىلى ينتەرنەت جەلىسىندە جانە جەلدەن تىسقاردا 200 مىڭنان استام ادامدى (رەت) تاربيەلەدى، سونداي ـ اق ئېر توپ تىرەكتى ھەدەۋ دارىندىلارىن شىنجياڭغا كومەكتەسەتىن ولكە، قالالارعا ئېبلىم اسرۇعا جىبەرىپ، كومەك قابىلداعان شىپاخانالارداعى ھەدەۋ قىزمەتكەرلەرىنىڭ تەخنىكالىق دەڭگەيى مەن تانىمىن جوغارىلاتتى.

"شەكارا وڭىرگە ئېر توپ وقتۇشىنى تاربيەلەپ بەرۇدىڭ يگىلىگىن كورەتىندەر سان مىڭداعان وقۇشى بولۇى مۇمكىن". بىيىل جىجياڭ شىفان داشۇەسىنەن شىنجياڭغا كومەككە كەلگەن وقتۇشى شۇي حۇڭ ئېر جارىم جىلدىق كومەكتەشۇ قىزمەتىن تامامداعانىنان كەين، كومەك بەرۇ مەرزىمىن تاعى ئېر جىل ۇزارتۇ ۇيعارىمىن جاسادى.

شىنجياڭ جاراتلىستىق علىمدار شۇەيۋانى ـــ اقسۇ ايماعىنا ەندى عانا بىرگە تەپكەن تولىق كۇرستى ەكتەپ، قىزمەتتەگى وقتۇشىلارى دا وتە جاس، شۇەيۋاننىڭ علىمي زەرتتەۇ جانە وقتۇ ورەسىن جوغارىلاتۇ قاجەت ەدى.

شىنجياڭغا كومەكتەشۇ كەزىندە شۇي حۇڭ كومەك قابىلداعان ورنداعى وقتۇشىلاردى باستاپ، 2 ـ كەزەكتى، 3 ـ كەزەكتى ەملەكەتتىك جوغارى ەكتەپ وقتۇشىلارىنىڭ وقتۇىندا جاڭالىق اشۇ جارىسندا تاماشا ناتيجەگە قول جەتكىزگەن. "ئېزدىڭ جارىسقا قاتناسۇ بايانداماىز شۇي مۇعالىمنىڭ ولشەمى بوينشا جازدلعان"، ـ دەدى جارىستا جاقسى ناتيجەگە قول جەتكىزگەن جاس وقتۇشى ژاڭ حۇي.

شاڭخايدىڭ شىنجياڭغا كومەكتەشۇى باردىسندا الدىمەن قۇرعان وقتۇشىلار قوسىنى قۇرىلسى "يۇيلان ينجەنەرياسندا" شاڭخايدىڭ نەگزدىك وقۇ ـ ئارتۇندىداعى 30دان استام ايگەلى ماماني شىنجياڭنىڭ تىرەكتى وقتۇشىلارىن جەتەكتەدى، ۇيرەتتى ئارى قاشقارداعى وقتۇشىلاردى جانە باسقارۇ قىزمەتكەرلەرىن شاڭخايدا تاربيەلەۋگە قاتناسۇعا تاڭداپ جىبەردى؛ لياۋنيڭنان شىنجياڭغا كومەككە كەلگەن وقتۇشىلار كومەك قابىلداعان ورىن تارباعاتاي ايماعىنىڭ وقۇ ـ ئارتۇ، وقتۇ ئىس جۇزىندىگىمەن بىرلەسترىپ، "چىڭلان ينجەنەرياسىن" اتقارىپ، ئېر توپ تىرەكتى وقتۇشىنى تاربيەلەپ شقتى... شىنجياڭغا كومەككە كەلگەن وقتۇشىلار مەن كومەك قابىلداعان وقتۇشىلار ئوزارا سايكەسپ، "ۇيرەتۇ، كومەكتەشۇ، جەتەكتەۋ" تاسىلى ارقىلى ئېر توپ دارىندىنى باۋلىپ، شەكارا وڭىرەدە ادام تاربيەلەۋدىڭ حيكايىسىن جازۇدا.

(باسى 1 ـ بەتتە)

اۋتونومىيالى رايوندىق پارتكومنىڭ ورىنباسار شۇجيى، اۋتونومىيالى رايوننىڭ ئتوراعاسى ەركىن تۇنياز ارناۋ ئسوز سويلەدى، وقۇ ـ ئارتۇ مينىسترلىگى پارتيا باسشىلىق گرۇپپاسىنىڭ شۇجيى، مينىسترى حۋاي جينپىڭ بەينە ەكراندا ارناۋ ئسوز سويلەدى، پاكىستان وقۇ ـ ئارتۇ جانە كاسپىتىك تاربيەلەۋ مينىسترلىگىنىڭ مينىسترى ماداد الي سيندي ارناۋ ئسوز سويلەدى. اۋتونومىيالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كومىتېتىنىڭ مەڭگەرۇشىسى ئزۇمىرات وبۇل، اۋتونومىيالى رايوندىق ساياسي كەڭەستىڭ ئتوراعاسى نۇرلان ئابلاماجىن قاتناستى، اۋتونومىيالى رايوندىق پارتكومنىڭ ورىنباسار شۇجيى، وقۇ ـ ئارتۇ قىزمەت كومىتېتىنىڭ شۇجيى جاڭ چۇنلين باسقاردى.

ەركىن تۇنياز ارناۋ سوزىندە تالقى مىنبەرىنىڭ باستالاندىعىن قىزۇ قۇتتىقتادى، وقۇ ـ ئارتۇ مينىسترلىگىنىڭ ۇزاق ۋاقىتتان بەرى شىنجياڭنىڭ وقۇ ـ ئارتۇ ىستەرىنىڭ داموىنا كوڭىل ئبولىپ، قولداۋ كورسەتىپ كەلگەندىگىنە شىنايى العىس ايتتى، وسى رەتكى تالقى مىنبەرىنە قاتناسقان ئار ەلدىڭ سيلى قوناقتارىن، ماماندارىن، وقىمىستىلارىن قىزۇ قارسى الىتىندىعىن ئبلدىردى. ول بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: بيىل 5 ـ ايدا ئتوراعا شي جينپىڭ جۇڭگو ـ ورتا ازيا باسشىلار ماجلىسىنە قاتناسپ ئارى ارقاۋ ئسوز سويلەپ، وقۇ ـ ئارتۇ سياقتى سالالاردا ديدارلاسۇ جانە تىلدەسۇ مەحانيزمىن قۇرۇ باستاماسىن ورتاعا قويدى. وسى رەتكى تالقى مىنبەرىن وتكىزۇدەگى ماقسات ـــ جۇڭگو ـ ورتا ازيا باسشىلار ئماجلىسىنىڭ رۇحى مەن ئتوراعا شي جينپىڭنىڭ ماڭزدى ئسوزىنىڭ رۇحىن دايەكتىلەندىرىپ، تياناقتاندىرىپ، "ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جول" وزەكتى رايونى قۇرىلىسىن جەدەل ىلگەرىلەتىپ، ەلمىز بەن "ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جولدى" بىرگە قۇراتىن مەملەكەتتەردىڭ وقۇ ـ ئارتۇ سالاسىنداعى اۋىس ـ كۇيسىن، سەلبەستىگىن تەرەڭدەتۇگە تاماشا نەگىز قالاۋ. سيلى قوناقتاردىڭ، ماماني ـ وقىمىستىلاردىڭ تالقى مىنبەرى جەتكىزگەن اقىل ـ پاراسات ۇنىنەن تولىق پايدالانىپ، تاماشا كوزقاراستارىن ئبولىسۇىن ئۇمىت ەتەمىن. ئبىز وسى رەتكى تالقى مىنبەرىن وراي ەتىپ، شىنجياڭ مەن "ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جولدى" بىرگە قۇراتىن مەملەكەتتەردىڭ، سوندداي ـ اق ەل نشىندەگى جوغارى مەكتەپتەردىڭ دارىندى باۋلۇ، علمي زەرتتەۇ سەلبەستىگى، ئىلمي اۋىس ـ كۇيىس، وقتۇشى ـ وقۇشىلاردىڭ ئوزارا ساپاردا بولۇى سياقتى جان ـ جاقتى، كوپ سالالى، تەرەڭ ساتىداعى اۋىس ـ كۇيىستى، سەلبەستىگىن تەرەڭدەتپە، وقۇ ـ ئارتۇدىڭ جوغارى ساپالى داموىن ىلگەرىلەتەمىز.

حۋاي جينپىڭ ارناۋ سوزىندە مىنالاردى ئبىلدىردى: شىنجياڭ ـــ ەجەلدەن بەرى جىبەك جولىنداعى ماڭزدى ارنا، بۇگىندەرى، اۋەلى، ازيا ـ ەۋروپا قۇرلىق كوپىرىنىڭ، ئسوز جوق، باسپ وتەتىن جولى جانە "ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جولدىڭ" شەشۇشى ئتۇينى. وسى رەتكى تالقى مىنبەرىن وتكىزۇدەگى ماقسات ـــ جۇڭگونىڭ ازيا ـ ەۋروپا قۇرلىعىمەن، اسىرەسە، توڭرەكتەگى ەملەكەتتەرمەن وقۇ ـ ئارتۇ سەلبەستىگىن، اۋىس ـ كۇيىسىن جاساۋدىڭ جاڭا تۇعىرىن ورناتىپ، قول ۇستاسا وتىرىپ "ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جولدىڭ" وقۇ ـ ئارتۇ ورتاق تۇلعاسىن ورناتۇدى ىلگەرىلەتۇ. جۇڭگو ازيا ـ ەۋروپاداعى ئارقايسى ەلمەن قول ۇستاسا قۇلشىنىس جاساپ، جوغارى ساپالى وقۇ ـ ئارتۇ سەلبەستىگى ارقىلى "ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جولدى" بىرگە قۇرۇعا دارىندى جانە جاڭالىق اشا داموۇ تىرەگىن ازىرلەۋدى، جوغارى دەڭگەيدەگى گۇمانيتارلىق ىستەر اۋىس ـ كۇيىسى ارقىلى "ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جولدى" بىرگە قۇرۇعا قوعامدىق جانە حالىق تىلەگى نەگىزىن بەكەمدەۋدى قالايدى. ول مىنالاردى دارىپتەدى: وقۇ ـ ئارتۇ تىرەگىن ويداعداي ازىرلەپ، ورتا ازيا ەلدەرىندە ئتىپتى دە كوپ لۇبان شەبەرحانىسىن قۇرىپ، جۇڭگو جاقتىڭ تاڭداۋلى كاسىپتىك شۇەيۋان، مەكتەپتەرىنىڭ ئوندىرۇ مەن وقىتۇدى توعىستىرۇ ارقىلى ازيا ـ ەۋروپا ەلدەرىمەن سەلبەسپ مەكتەپ قۇرۇن قولداپ، "ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جولدى" گۇلدەنىپ ـ كوركەيۇ جولى ەتىپ قۇرىپ شعۇ؛ وقۇ ـ ئارتۇ ارقىلى جەتەكتەۇدى جاقسى ىستەپ، ئارقايسى ەلدەگى جوغارى مەكتەپتەردىڭ جىبەك جولى داشۇەلەر وداعىنا قاتناسۇىن قولداپ، "ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جولدى" جاڭالىق اشۇ جولى ەتىپ قۇرىپ شعۇ؛ وقۇ ـ ئارتۇ بايلانىسىن ويداعداي ىستەپ، كوپ ارنامەن جاستاردىڭ اۋىس ـ كۇيىسىن كەڭەيتىپ، "جۇڭگوعا وقۇعا كەلۇ" دوستىق مارىكاسىن ۇزدىكسىز بايىتىپ، كەمەلدەندىرىپ، "ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جولدى" دوستىق جولى ەتىپ قۇرىپ شعۇ كەرەك.

ماداد الي سيندي ارناۋ سوزىندە مىنانى ئبىلدىردى: پاكىستان اۋىل شارۋاشلىغى ەكونومىكاسىن نەگىز ەتەدى، اۋىل شارۋاشلىعىن دامىتۇ ـــ قوعامدىق وزگەرىستى جانە كەدەيلىكتى ازايتۇدى ىلگەرىلەتۇدىڭ ماڭزدى ىلگەرىلەتۇ كۇشى. بولاشاقتا دالمە ـ ئدال اۋىل شارۋاشلىغى، جوغارى ئونىمدى سۇارۋ تەحنيكاسى، دەرت ـ دەربەز جانە زياندى جاندىكتەردى جالپىلىق تىزگىندەۋ، اۋىل شارۋاشلىغى ونىمدەرىن ئبىر جاقتى ەتۇ جانە وڭدەۋ سياقتى جاقتاردا جۇڭگوداعى قاتىستى جوغارى مەكتەپتەرمەن ئىلمي اۋىس ـ كۇيىستى، سەلبەستىكتى جانە دارىندى تاربيەلەۋدى كۇشەيتىپ، حالقارالىق دەڭگەيدە الەمدىك استىق حاۋىپسىزدىگىنە ۇلەس قوسۇدى ئۇمت ەتەدى.

قازاقستان علىم جانە جوغارى وقۇ ـ ئارتۇ مينىسترلىگىنىڭ ورىنباسار مينىسترى كامىل اقاتوۇ، قىرعىزستان وقۇ ـ ئارتۇ جانە علىم مينىسترلىگىنىڭ ورىنباسار مينىسترى بەكج